

دانشکده بهداشت

گروه ارگونومی

برنامه درسی (Course Plan)

نام درس: ارگونومی مشارکتی	تعداد واحد: ۱ واحد (نظری)
مقطع: کارشناسی ارشد- رشته ارگونومی	مدت زمان ارائه درس: ۱۷ جلسه
پیش نیاز: ندارد	مسئول برنامه: دکتر حمیدرضا مکرمی

❖ عناوین کلی این درس شامل موارد زیر است:

۱- مقدمه‌ای بر مشارکت در کار و ارگونومی مشارکتی

۲- سهیم کردن پیشنهاد موازی

۳- سهیم کردن شغلی

۴- سهیم کردن بالا

۵- مشارکت نماینده

۶- ابعاد ارگونومی مشارکتی

۷- الزامات ارگونومی مشارکتی

۸- صفحه‌های امتیازدهی

۹- کارگاه آینده‌نگر

اهداف کلی

دانشجو باید در پایان دوره، مبانی و اصول حاکم بر ارگونومی مشارکتی و انواع روش‌ها آن را به شرح زیر فرا گیرد:

- ۱) اصول بنیادی و اهداف مشارکت در کار و ارگونومی مشارکتی را بیاموزد.
- ۲) مبانی روش سهم‌کردن پیشنهاد موازی را بیاموزد.
- ۳) مبانی روش سهم‌کردن شغلی را بیاموزد.
- ۴) مبانی روش سهم‌کردن بالا را بیاموزد.
- ۵) مبانی روش مشارکت نماینده را بیاموزد.
- ۶) چارچوب و ابعاد روش‌های ارگونومی مشارکتی را بیاموزد.
- ۷) الزامات موردنیاز برای طراحی، پیاده‌سازی و اجرای روش‌های ارگونومی مشارکتی را بیاموزد.
- ۸) مبانی روش مشارکتی صفحه‌های امتیازدهی ایده را بیاموزد.
- ۹) مبانی روش مشارکتی کارگاه آینده‌نگر را بیاموزد.

❖ اهداف اختصاصی

➤ اصول بنیادی و اهداف مشارکت در کار و ارگونومی مشارکتی

- سابقه، تاریخچه و زمینه‌ی مشارکت در کار را بیان نماید.
- سابقه، تاریخچه، زمینه و مفهوم ارگونومی مشارکتی را شرح دهد.
- مزایا و مشکلات مشارکت را شرح دهد.

➤ مبانی روش سهیم کردن پیشنهاد موازی

- روش سهیم کردن پیشنهاد موازی را توضیح دهد.
- اهداف، ویژگی‌ها و چگونگی پیاده‌سازی و اجرای روش‌های حلقه‌های کیفی و برنامه‌های کیفیت زندگی کاری را شرح دهد.

➤ مبانی روش سهیم کردن شغلی

- روش سهیم کردن شغلی را توضیح دهد.
- اهداف، ویژگی‌ها و چگونگی پیاده‌سازی و اجرای روش توسعه شغلی را شرح دهد.
- اهداف، ویژگی‌ها و چگونگی پیاده‌سازی و اجرای روش غنی‌سازی شغلی را شرح دهد.
- اهداف، ویژگی‌ها و چگونگی پیاده‌سازی و اجرای روش گروه‌های کاری منسجم را شرح دهد.
- اهداف، ویژگی‌ها و چگونگی پیاده‌سازی و اجرای روش تیم‌های کاری خودگرا را شرح دهد.

➤ مبانی روش سهیم کردن بالا

- روش سهیم کردن بالا را توضیح دهد.
- اهداف، ویژگی‌ها و چگونگی پیاده‌سازی و اجرای روش سهیم کردن بالا را شرح دهد.

➤ مبانی روش مشارکت نماینده

- روش مشارکت نماینده را توضیح دهد.
- اهداف، ویژگی‌ها و چگونگی پیاده‌سازی و اجرای روش مشارکت نماینده را شرح دهد.

➤ چارچوب و ابعاد روش‌های ارگونومی مشارکتی

- روش‌های مختلف مشارکت را مطابق با نوع رسمیت، چگونگی مشارکت، سطح دسترسی، محتوای موارد سهیم‌شدن و محدوده‌ی اجتماعی سهیم‌شدن تفسیر نماید.
- ابعاد انواع روش‌های ارگونومی مشارکتی را شرح دهد.

➤ الزامات موردنیاز برای طراحی، پیاده‌سازی و اجرای روش‌های ارگونومی مشارکتی

- الزامات موردنیاز برای طراحی یک روش ارگونومی مشارکتی را توضیح دهد.
- الزامات موردنیاز برای پیاده‌سازی یک روش ارگونومی مشارکتی را توضیح دهد.
- الزامات موردنیاز برای اجرای یک روش ارگونومی مشارکتی را توضیح دهد.
- نیازمنداها برای روش‌های ارگونومی مشارکتی را شرح دهد.

➤ مبانی روش مشارکتی صفحه‌های امتیازدهی

- اصول و پایه‌های روش مشارکتی صفحه‌های امتیازدهی ایده را توضیح دهد.
- مراحل پیاده‌سازی مؤثر روش مشارکتی صفحه‌های امتیازدهی ایده را شرح دهد.
- اقدام‌های موردنیاز برای کارآمدی روش مشارکتی صفحه‌های امتیازدهی ایده را بیان کند.
- قوانین و الزامات روش مشارکتی صفحه‌های امتیازدهی ایده را توضیح دهد.

➤ مبانی روش مشارکتی کارگاه آینده‌نگر

- اصول و پایه‌های روش مشارکتی کارگاه آینده‌نگر را توضیح دهد.
- مراحل پیاده‌سازی مؤثر روش مشارکتی کارگاه آینده‌نگر را شرح دهد.
- اقدام‌های موردنیاز برای کارآمدی روش مشارکتی کارگاه آینده‌نگر را بیان کند.
- قوانین و الزامات روش مشارکتی کارگاه آینده‌نگر را توضیح دهد.

❖ روش آموزش

آموزش بخشی به صورت حضوری به روش سخنرانی و با بهره‌گیری از وسایل کمک آموزشی (ویژولایزر و دیتا پروژکتور) و بخشی به صورت غیر حضوری بر خط با استفاده از بستر اینترنتی و فضای مجازی همچون ادوب کانکت و بخشی به صورت افلاین و با ارایه اسلایدهای صدا گذاری شده و بارگذاری شده در سامانه نوید انجام می‌گیرد. در طول جلسات آموزشی، پرسش و پاسخ و بحث پیرامون موضوع آزاد می‌باشد. هر دانشجو موظف است

یکی از روش‌های ارگونومی مشارکتی و یا یک مقاله چاپ‌شده در مجلات معتبر (ترجیحاً چاپ‌شده در طی دو سال اخیر) در حیطه ارگونومی مشارکتی ارائه دهد و در رابطه با آن بحث کند.

❖ شرایط اجرا

- امکانات آموزشی موردنیاز
- کلاس درس
- - وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر، دیتاپروژکتور، مارکر و وایت برد)
- - اتصال اینترنت مناسب
- - اپلیکیشن ادوب کانکت
- - آزمایشگاه ارگونومی
- - سامانه نوید/LMS
- آموزش‌دهنده: دکتر حمیدرضا مکرمی

❖ منابع درسی

1. Hendrick HW, Kleiner B, editors. Macroergonomics: Theory, methods, and applications. CRC Press; 2002.
2. Karwowski W, Marras WS, editors. Occupational ergonomics: design and management of work systems. CRC Press; 2003.
3. Turner CW, Lewis JR, Nielsen J. International encyclopedia of ergonomics and human factors. Boca Raton, FL. 2006.
4. Diceman J. Idea Rating Sheets Facilitator's Handbook v2.5: a simple tool to help large groups find agreement. 2014.
5. Skoglund-Öhman IN. Is Future Workshop a useful tool in participatory ergonomics? Assessment among selected groups of cleaners, health care personnel and miners in northern part of Sweden (2003: 048 CIV)[master's thesis]. Luleå, Sweden: Luleå University of Technology, Department of Human Work Sciences, Division of Industrial Ergonomics. 2003.

❖ ارزشیابی

- نحوه‌ی ارزشیابی

- ارزشیابی بخشی به صورت تکوینی و در طول ترم به شکل حضوری و یا پرسش و پاسخ در سامانه نوید انجام می شود و همچنین بخشی بصورت تجمیعی در پایان دوره به شکل امتحان تشریحی حضوری و یا با استفاده از سامانه فرادید و یا سجاب انجام می شود.

نحوه محاسبه نمره کل

✓ ۸۵ درصد امتحان‌های پایان ترم و میان ترم و آزمون‌های کوتاه در هر جلسه درسی

✓ ۱۵ درصد ارائه یک مبحث در کلاس و مشارکت در بحث گروهی

مقررات

حداقل نمره قبولی بر اساس آیین‌نامه کلی دانشگاه علوم پزشکی شیراز برای دانشجویان کارشناسی ارشد ۱۴ است.

جدول زمان‌بندی

ردیف	سرفصل‌ها	ساعت ارائه	نحوه ارائه	منابع درسی	امکانات موردنیاز
۱	مقدمه‌ای بر مشارکت در کار و ارگونومی مشارکتی	۲	سخنرانی یا فیلم آموزشی و بحث گروهی	Macroergonomics: Theory, methods, and applications. International encyclopedia of ergonomics and human factors. Occupational ergonomics: design and management of work systems.	رایانه، اینترنت، سامانه‌های آموزش مجازی
۲	سهیم کردن پیشنهاد موازی	۱	سخنرانی یا فیلم آموزشی و بحث گروهی	Macroergonomics: Theory, methods, and applications	رایانه، اینترنت، سامانه‌های آموزش مجازی
۳	سهیم کردن شغلی	۲	سخنرانی یا فیلم آموزشی و بحث گروهی	Macroergonomics: Theory, methods, and applications	رایانه، اینترنت، سامانه‌های آموزش مجازی
۴	سهیم کردن بالا	۱	سخنرانی یا فیلم آموزشی و بحث گروهی	Macroergonomics: Theory, methods, and applications	رایانه، اینترنت، سامانه‌های آموزش مجازی
۵	مشارکت نماینده	۱	سخنرانی یا فیلم آموزشی و بحث گروهی	Macroergonomics: Theory, methods, and applications	رایانه، اینترنت، سامانه‌های آموزش مجازی
۶	ابعاد ارگونومی مشارکتی	۱	سخنرانی یا فیلم آموزشی و بحث گروهی	Macroergonomics: Theory, methods, and applications. International encyclopedia of ergonomics and human factors	رایانه، اینترنت، سامانه‌های آموزش مجازی

رایانه، اینترنت، سامانه‌های آموزش مجازی	Macroergonomics: Theory, methods, and applications. International encyclopedia of ergonomics and human factors	سخنرانی یا فیلم آموزشی و بحث گروهی	۱	الزامات ارگونومی مشارکتی	۷
رایانه، اینترنت، سامانه‌های آموزش مجازی	Idea Rating Sheets Facilitator's Handbook v2.5	سخنرانی یا فیلم آموزشی و بحث گروهی	۴	صفحه‌های امتیازدهی	۸
رایانه، اینترنت، سامانه‌های آموزش مجازی	Is Future Workshop a useful tool in participatory ergonomics	سخنرانی یا فیلم آموزشی و بحث گروهی	۴	کارگاه آینده‌نگر	۹
۱۷ ساعت				مجموع	*